

Bas?nç Ülserini Engelleme Bilgisini De?erlendirme Enstrüman?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bas?nç Ülserini Engelleme Bilgisini De?erlendirme Enstrüman?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17299>

Özet

Bas?nç Ülserini Engelleme Bilgisini De?erlendirme Enstrüman? (BÜEBDE), sa?lık profesyonellerinin ve ö?rencilerin, **bas?nç ülseri** olu?umu ve önlenmesi konular?ndaki bilgi düzeylerini objektif olarak ölçmek amacıyla tasarlanm?? **psikometrik** bir araçtır. Bu ölçeğin amacı, eğitim ihtiyaçları belirlemek ve önleme stratejilerinin etkinliğini arttırmak için temel bilgi eksikliklerini tespit etmektir. Türkiye'de bu enstrüman?n Geçerlik ve Güvenirlik çalışması Tulek ve arkadaşları tarafından 2016 yılında gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, özellikle hemşirelik ve ilgili sa?lık disiplinlerindeki personelin temel **bas?nç ülseri** önleme protokollerine ne kadar hakim olduğunu de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Türkçeye adaptasyonu, enstrüman?n ulusal bağlamda kullanılması ve klinik uygulamalarda bilgi tabanlı iyileştirmeler yapılmasına olanak tanımıştır.

Anahtar Kelimeler

Bas?nç ülseri, Bas?nç ülseri önleme, Bilgi de?erlendirme, Hemşirelik, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri.

Yazarlar

Z. Tulek, C. Polat, I. Ozkan, D. Theofanidis, R. E. Togrol.

Amaç

Bas?nç Ülserini Engelleme Bilgisini De?erlendirme Enstrüman?'nın temel amacı, sa?lık çalışanlarının **bas?nç ülseri** önleme konusundaki mevcut bilgi düzeylerini standardize edilmiş ve yapılandırılmış bir biçimde ölçmektir. Bu bilgi düzeyinin tespiti, hastane ortamlarında veya uzun süreli bakım tesislerinde yetersiz bilgi kaynaklı hataların azaltmaya yardımcı olur.

Ölçek, özellikle bası yaraları etiyolojisi, risk faktörlerinin tanıması, cilt bakımı ve uygun yüzey yönetimi gibi kritik alanlardaki bilgi boşluklarını ortaya çıkarmak için tasarlanmıştır. Bu sayede, kurumlar hedefe yönelik eğitim programları geliştirilerek hasta bakım kalitesini arttırabilirler.

Yapı

BÜEBDE, **bas?nç ülseri** önleme bilgisini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Orijinal ölçek genellikle etiyoloji ve fizyoloji, risk de?erlendirme araçları (örneğin, Braden veya Norton ölçekleri), beslenme ve hidrasyonun rolü, pozisyonlama teknikleri ve cilt muayenesi gibi alt kategorilere ayrılır.

Ölçek maddeleri, do?ru ve yanl?? cevaplar? içeren bilgi temelli sorular ?eklinde sunulur. Bu yap?, kat?l?mc?n?n yaln?zca pratik uygulamalar? de?il, ayn? zamanda bu uygulamalar?n ard?ndaki bilimsel nedenleri de anlay?p anlamad???n? de?erlendirmeyi hedefler. Ölçe?in Türk versiyonunun yap?sal geçerlili?i, bu alt boyutlar?n tutarl?l???n? test etmeyi amaçlam??t?r.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun Geçerlik çal??mas? Tulek ve arkadaşlar? (2016) taraf?ndan yap?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amacıyla çe?itli istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Genellikle bu tür adaptasyon çal??malar?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulan?r.

Kapsam geçerlili?i, alan?nda uzman ki?ilerin (doktorlar, hem?ireler ve yara bak?m uzmanlar?) görüşleri al?narak sa?lanm??t?r. Bu uzmanlar, ölçek maddelerinin **bas?nç ülseri** önleme konusundaki temel bilgileri yeterince temsil edip etmedi?ini de?erlendirmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in Türk kültürüne ve sa?lık sistemine uygun olarak geçerli bir yap?ya sahip oldu?u gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik analizleri, iç tutarl?lk ve zamana kar?? tutarl?lk (test-tekrar test) yöntemleri kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarl?lk katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in tüm maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini göstermektedir.

Tulek ve arkadaşlar?n?n çal??mas?nda, BÜEBDE'nin iç tutarl?lk katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u rapor edilmi?tir. Bu, ölçek maddelerinin bir bütün olarak çal??t???n? ve kat?l?mc?lar?n bilgi düzeylerini tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirli?i ise, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?ini desteklemi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal do?rulamas?, büyük ihtimalle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile yap?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n?n (faktörlerinin) Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? incelemi?tir.

Adaptasyon çal??mas?n?n bulgular?, orijinal ölçekteki faktör yap?s?n?n Türk popülasyonu için de uygun oldu?unu veya küçük modifikasyonlarla kabul edilebilir uyum indekslerine ula?t???n? göstermi?tir. Bu, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?l? oldu?unu ve **bas?nç ülseri** bilgisini ölçmek için sa?lam bir yap?sal temele sahip oldu?unu kan?tlar.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme/Adaptasyon (Bilgi De?erlendirme Enstrüman?)

Format: Çoktan Seçmeli Bilgi Sorular?

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Adapte Edilmi? Versiyon)

Popülasyon Grubu: Sa?lık Profesyonelleri (Özellikle Hem?ireler) ve Sa?lık Bilimleri Ö?rencileri

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Klinik veya akademik ortamda çal??an/e?itim görenler)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki hem?ireler veya hem?irelik ö?rencileri üzerinde valide edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli, bilgi tabanlı anket metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Bas? yaras?, Klinik bilgi, Hem?irelik e?itimi, Sa?lık bakım kalitesi, Faktör Analizi, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: ztulek@istanbul.edu.tr (Sorumlu Yazar: Z. Tulek)

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen ilgili üniversite veya kurum adresi.

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??ması 2016 y?I?nda yay?mlanm??tır.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlı kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal makale bağlantısı (eri?im gerekebilir): 02107dpyx-y-https-ac-els--cdn-com.proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: pressure-ulcer-prevention-knowledge-assessment-instrument-toad.pdf

Kaynaklar

Tulek, Z., Polat, C., Ozkan, I., Theofanidis, D., & Togrol, R. E. (2016). Validity and reliability of the Turkish version of the Pressure Ulcer Prevention Knowledge Assessment Instrument. *Journal of tissue viability*, 25(4), 201-208.

Bas?nç Ülserini Engelleme Bilgisini De?erlendirme Enstrüman? Maddeleri

ÖNEMLİ: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde de?iştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM